

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

12 04 20 22 р.

м. Київ

№ 624

Про затвердження стандарту фахової
передвищої освіти зі спеціальності
101 Екологія галузі знань освітньо-
професійного ступеня «фаховий
молодший бакалавр»

На виконання статті 8 Закону України «Про фахову передвищу освіту», підпункту 12 пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630, з урахуванням Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 13 липня 2020 року № 918,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити стандарт фахової передвищої освіти зі спеціальності 101 Екологія галузі знань 10 Природничі науки освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр», що додається.
2. Установити, що стандарт фахової передвищої освіти, затверджений пунктом 1 цього наказу, вводиться в дію з 2022/2023 навчального року.
3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Міністра Андрія Вітренка.

Міністр

Сергій ШКАРЛЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
освіти і науки України
від 12.07.2022 р. № 624

СТАНДАРТ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИЙ СТУПІНЬ фаховий молодший бакалавр

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 10 Природничі науки
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 101 Екологія
(код та найменування спеціальності)

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Київ
2022**

1. Преамбула

Стандарт фахової передвищої освіти (далі – Стандарт); освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр, галузь знань 10 Природничі науки, спеціальність 101 Екологія.

Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 12.07.2022 р. № 624.

Стандарт розроблено членами підкомісії 101 Екологія, 103 Науки про Землю, 183 Технології захисту навколишнього середовища Науково-методичної комісії № 6 з природничих наук, будівництва, технологій та транспорту сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України:

ГАКАЛО ОКСАНА ІГОРІВНА – кандидатка сільськогосподарських наук кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії», завідувачка відділення Відокремленого структурного підрозділу «Рівненський технічний фаховий коледж Національного університету водного господарства та природокористування»;

ЗЬОМА ІРИНА АНАТОЛІЇВНА – кваліфікаційна категорія «спеціаліст першої категорії», завідувачка навчально-методичного кабінету Лисичанського державного гірничо-індустріального коледжу;

КАДАЦЬКА ЛАРИСА ВОЛОДИМИРІВНА – педагогічне звання «викладач-методист», кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії», заступниця директора з навчальної роботи Лисичанського державного гірничо-індустріального коледжу;

КАРАВАНОВИЧ ХРИСТИНА БОГДАНІВНА – кваліфікаційна категорія «спеціаліст першої категорії», викладачка Івано-Франківського коледжу Львівського національного аграрного університету;

МАНШЕВСЬКА НАДІЯ МИКОЛАЇВНА – педагогічне звання «викладач-методист», кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії», викладачка Відокремленого структурного підрозділу «Боярський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України»;

РИБАК СТЕФАНІЯ БОГДАНІВНА – педагогічне звання «викладач-методист», кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії», завідувачка відділення «Екології та туризму» Відокремленого структурного підрозділу «Львівський фаховий коледж Львівського національного університету природокористування».

Стандарт розглянуто та схвалено на засіданні підкомісії 101 Екологія, 103 Науки про Землю, 183 Технології захисту навколишнього середовища Науково-методичної комісії № 6 з природничих наук, будівництва, технологій та транспорту сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 08.12.2020 р. № 2).

Стандарт розглянуто та схвалено на засіданні Науково-методичної комісії № 6 з природничих наук, будівництва, технологій та транспорту сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 08.04.2021 р. № 3).

Стандарт розглянуто та схвалено на засіданні сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 20.04.2021 р. № 8).

Методичну експертизу здійснювали:

МАЛИНКА ЛЕСЯ ВІКТОРІВНА – кандидатка сільськогосподарських наук, завідувачка кабінету природничо-екологічної та математичної освіти Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»;

ХОМЕНКО МИКОЛА ПАВЛОВИЧ – кандидат педагогічних наук, заступник директора Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»;

ШИШКІНА КАТЕРИНА ІВАНІВНА – кандидатка сільськогосподарських наук, доцентка, методистка вищої категорії Державної установи «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти».

Фахову експертизу здійснювали:

ЛИКО ДАРІЯ ВАСИЛІВНА – докторка сільськогосподарських наук, професор, академік Академії екологічних наук України і Міжнародної академії наук екології та безпеки життєдіяльності, завідувачка кафедри екології, географії та туризму Рівненського державного гуманітарного університету;

СОКОЛОВСЬКА ІРИНА ЯРОСЛАВІВНА – кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії», викладачка природничих наук Відокремленого структурного підрозділу «Бережанський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України»;

ФЕДОРЧЕНКО ГАННА ЄВГЕНІВНА – перша заступниця начальника Державної Екологічної інспекції у Луганській області, перша заступниця Головного Державного інспектора з охорони навколишнього природного середовища Луганської області;

САФРАНОВ ТАМЕРЛАН АБІСАЛОВИЧ – доктор геолого-мінералогічних наук, професор, завідувач кафедри екології та охорони довкілля Одеського державного екологічного університету; голова підкомісії 101 Екологія Науково-методичної комісії № 6 з біології, природничих наук та математики сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України.

Стандарт розглянуто Федерацією роботодавців України.

Стандарт розглянуто після надходження всіх зауважень і пропозицій та схвалено на засіданні підкомісії 101 Екологія, 103 Науки про Землю, 183 Технології захисту навколишнього середовища Науково-методичної комісії №6 з природничих наук, будівництва, технологій та транспорту сектору фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 10.06.2022 р. № 9).

2. Загальна характеристика

Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Форми здобуття освіти	1) інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева); 2) індивідуальна (екстернатна, на робочому місці (на виробництві)); 3) дуальна.
Освітня кваліфікація	Фаховий молодший бакалавр з екології
Професійна (і) кваліфікація (ї)	
Кваліфікація в дипломі	Освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр Спеціальність 101 Екологія Спеціалізація (зазначити назву спеціалізації за наявності) Освітньо-професійна програма (зазначити назву відповідно до спеціалізацій)
Опис предметної області	<p>Об'єкт вивчення та/або діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - структура та функціональні компоненти екосистем різного рівня та походження; - антропогенний вплив на довкілля та оптимізація природокористування. <p>Цілі навчання: формування у здобувачів фахової передвищої освіти професійних компетентностей у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: базові поняття, концепції й принципи природничих наук, сучасної екології та їх використання для охорони навколишнього середовища, збалансованого природокористування та сталого розвитку.</p> <p>Методи, методики та технології:</p> <ul style="list-style-type: none"> - методи збирання, обробка та інтерпретація результатів екологічних досліджень; - загальнонаукові й спеціальні методи, статистичні методи аналізу даних, професійні методики, вирішення типових спеціалізованих задач та практичних проблем в екології.

	Інструменти та обладнання: обладнання, устаткування та програмне забезпечення для лабораторних, лабораторно-польових, польових і дистанційних досліджень будови та властивостей екологічних систем різного рівня та походження.
Академічні права випускників	Продовження освіти за початковим рівнем (короткий цикл) вищої освіти та / або першим (бакалаврський) рівнем вищої освіти та набуття додаткових кваліфікацій в системі освіти дорослих, в тому числі післядипломної освіти.
Працевлаштування випускників	

3. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахової передвищої освіти

Фахова передвища освіта може здобуватися на основі базової середньої освіти, повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти), професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти.

Обсяг освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра на основі повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти) становить 180 кредитів ЄКТС.

На основі **базової середньої освіти** здобувачі фахової передвищої освіти зобов'язані одночасно виконати освітню програму профільної середньої освіти, тривалість здобуття якої становить два роки. Освітня програма профільної середньої освіти професійного спрямування, що відповідає галузі знань та / або спеціальності, інтегрується з освітньо-професійною програмою фахового молодшого бакалавра.

Мінімум 50% обсягу освітньо-професійної програми має бути спрямовано на досягнення результатів навчання за спеціальністю, визначених Стандартом фахової передвищої освіти.

Обсяг освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра на основі професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти визначається закладом фахової передвищої освіти з урахуванням визнання раніше здобутих результатів навчання. Обсяг такої програми становить не менше 50 % загального обсягу освітньо-професійної програми на основі профільної середньої освіти.

4. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі в галузі екології або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів природничих наук та може
-----------------------------------	---

	характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.
Загальні компетентності	<p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкування іноземною мовою.</p> <p>ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.</p> <p>ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК8. Прагнення до охорони та збереження навколишнього природного середовища.</p>
Спеціальні компетентності	<p>СК1. Здатність до використання положень та методів фундаментальних наук для вирішення професійних задач.</p> <p>СК2. Здатність обґрунтовувати власну точку зору та висновки, використовуючи основні теорії та концепції наук про навколишнє середовище.</p> <p>СК3. Здатність організувати та здійснювати лабораторні й польові дослідження об'єктів/складових навколишнього природного середовища, зокрема із використанням інформаційних технологій.</p> <p>СК4. Здатність описувати результати лабораторних і польових досліджень та складати відповідні звіти.</p> <p>СК5. Здатність проводити моніторинг природних складових довкілля та оцінювати поточний стан його природних складових.</p> <p>СК6. Здатність до участі в розробці заходів, спрямованих на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.</p> <p>СК7. Здатність до участі в розробці заходів щодо поводження з відходами виробництва та споживання.</p>

	<p>СК8. Здатність оцінювати основні джерела техногенного впливу на стан навколишнього природного середовища.</p> <p>СК9. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень.</p> <p>СК10. Здатність інформувати громадськість про стан навколишнього середовища та екологічної безпеки.</p> <p>СК11. Здатність до участі в реалізації природоохоронних заходів або екологічних проєктів.</p> <p>СК12. Здатність до вивчення міжнародного та вітчизняного досвіду регіональних і транскордонних екологічних проблем з метою впровадження ресурсозберігаючих, природоохоронних технологій та альтернативних джерел енергії.</p>
--	---

5. Нормативний зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

РН1. Спілкуватись усно та письмово з професійних питань українською та іноземною мовами.

РН2. Здійснювати пошук, відбирати інформацію з різних джерел у сфері професійної діяльності.

РН3. Визначати та описувати основні джерела техногенного впливу на навколишнє природне середовище та оцінювати міру екологічної небезпеки.

РН4. Використовувати положення, принципи, методи та поняття фундаментальних і прикладних наук у навчанні та професійній діяльності.

РН5. Використовувати лабораторне устаткування і обладнання.

РН6. Проводити польові та лабораторні дослідження, забір та оцінювання досліджуваних матеріалів і зразків, проведення аналізів, їх узагальнення та складання звітів.

РН7. Використовувати технологічні стандарти, нормативні документи, довідкові матеріали та технічні засоби для практичного виконання робіт і проведення обробки даних.

РН8. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології для пошуку й обробки інформації у сфері екології.

РН9. Аналізувати склад, будову, розвиток екосистем у різних просторово-часових масштабах.

РН10. Застосовувати знання щодо геологічного середовища, педосфери, гідросфери та атмосфери для дослідження небезпечних екологічних явищ і процесів з метою вибору шляхів запобігання та їх вирішення.

РН11. Застосовувати знання з охорони навколишнього середовища, екологічного моніторингу, оцінки впливу на довкілля, геохімії довкілля для оцінки природно-ресурсного потенціалу та окремих видів природних ресурсів, оцінки впливу на навколишнє середовище, розрахунків збитків, заподіяних порушенням природоохоронного законодавства.

РН12. Застосовувати знання з біогеохімії, нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище та техноекології для виконання спостережень за станом довкілля, проведення польових і лабораторних досліджень,

визначення та реалізації методів очистки викидів у повітряний басейн та скидів зворотних вод у водні об'єкти.

PH13. Застосовувати знання з екології людини, соціоекології, екологічної безпеки для цілісного підходу до людини як до біоенергоінформаційної системи, яка може бути основою спрямованого управління процесами життєдіяльності, новими підходами до боротьби із хворобами, збереження та зміцнення здоров'я, духовної еволюції людини як безальтернативної стратегії виживання цивілізації в умовах загострення глобальної екологічної кризи.

PH14. Застосовувати знання з управління та поводження з відходами виробництва та споживання для обґрунтування підходів до мінімізації їх негативного впливу на стан і якість складових довкілля та екологічну безпеку населення.

PH15. Забезпечувати дотримання правил охорони праці, промислової, пожежної та екологічної безпеки.

6. Форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти

Форми атестації	Атестація здійснюється у формі кваліфікаційного іспиту.
Вимоги до кваліфікаційного іспиту	Кваліфікаційний іспит має бути спрямований на перевірку досягнення результатів навчання, визначених Стандартом та освітньо-професійною програмою.

7. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти

У закладі фахової передвищої освіти повинна функціонувати система забезпечення закладом фахової передвищої освіти якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

1) визначення принципів та оприлюднення політики, принципів та процедур забезпечення якості фахової передвищої освіти, що інтегровані до загальної системи управління закладом фахової передвищої освіти, узгоджені з його стратегією і передбачають залучення внутрішніх та зовнішніх заінтересованих сторін;

2) визначення і послідовне дотримання процедур розроблення освітньо-професійних програм, які забезпечують відповідність їх змісту стандартам фахової передвищої освіти (професійним стандартам – за наявності), декларованим цілям, урахування позицій заінтересованих сторін, чітке визначення кваліфікацій, що присуджуються та/або присвоюються, які мають бути узгоджені з Національною рамкою кваліфікацій;

3) здійснення за участю здобувачів освіти моніторингу та періодичного перегляду освітньо-професійних програм з метою гарантування досягнення встановлених для них цілей та їх відповідності потребам здобувачів фахової передвищої освіти і суспільства, включаючи опитування здобувачів фахової передвищої освіти;

4) забезпечення дотримання вимог правової визначеності, оприлюднення та послідовного дотримання нормативних документів закладу фахової передвищої освіти, що регулюють усі стадії підготовки здобувачів фахової передвищої освіти (прийом на навчання, організація освітнього процесу, визнання результатів навчання, переведення, відрахування, атестація тощо);

5) забезпечення релевантності, надійності, прозорості та об'єктивності оцінювання, що здійснюється у рамках освітнього процесу;

6) визначення та послідовне дотримання вимог щодо компетентності педагогічних (науково-педагогічних) працівників, застосування чесних і прозорих правил прийняття на роботу та безперервного професійного розвитку персоналу;

7) забезпечення необхідного фінансування освітньої та викладацької діяльності, а також адекватних та доступних освітніх ресурсів і підтримки здобувачів фахової передвищої освіти за кожною освітньо-професійною програмою;

8) забезпечення збирання, аналізу і використання відповідної інформації для ефективного управління освітньо-професійними програмами та іншою діяльністю закладу;

9) забезпечення публічної, зрозумілої, точної, об'єктивної, своєчасної та легкодоступної інформації про діяльність закладу та всі освітньо-професійні програми, умови і процедури присвоєння ступеня фахової передвищої освіти та кваліфікацій;

10) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладу фахової передвищої освіти та здобувачами фахової передвищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату та інших порушень академічної доброчесності, притягнення порушників до академічної відповідальності;

11) періодичне проходження процедури зовнішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;

12) залучення здобувачів фахової передвищої освіти та роботодавців як повноправних партнерів до процедур і заходів забезпечення якості освіти;

13) забезпечення дотримання студентоорієнтованого навчання в освітньому процесі;

14) здійснення інших процедур і заходів, визначених законодавством, установчими документами закладів фахової передвищої освіти або відповідно до них.

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти закладу фахової передвищої освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти) за поданням такого закладу може оцінюватися центральним органом виконавчої влади із забезпечення якості освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості фахової передвищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості фахової передвищої освіти, що затверджуються центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки за поданням центрального органу виконавчої влади із забезпечення якості освіти.

8. Вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності)

Повна назва Професійного стандарту, його реквізити та (або) посилання на документ	
Особливості Стандарту фахової передвищої освіти, пов'язані з наявністю певного Професійного стандарту	

9. Перелік нормативних документів, на яких базується Стандарт фахової передвищої освіти

1. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.

URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

2. Закон України «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019 № 2745-VIII.

URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» (зі змінами).

URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>

4. Постанова Кабінету Міністрів від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/266-2015-%D0%BF#Text>

5. Наказ Міністерства освіти і науки України від 13.07.2020 № 918 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти».

URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/Fakhova%20peredvyshcha%20osvita/2020/12/28/Nakaz%20918%20vid%2013.07.2020.pdf>

6. Наказ Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 р. № 1076 «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти».

URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/101-ekologiya-bakalavr-1.pdf>

7. Наказ МОН від 01.06.2018 № 570 «Про затвердження типової освітньої програми профільної середньої освіти закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти».

URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0570729-18#Text>

Генеральний директор директорату
фахової передвищої, вищої освіти

Олег ШАРОВ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Заклад фахової передвищої освіти самостійно визначає перелік освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення визначених результатів навчання.

Наведений в Стандарті фахової передвищої освіти перелік компетентностей і програмних результатів навчання не є вичерпним. Заклади фахової передвищої освіти під час формування освітньо-професійних програм можуть визначати додаткові компетентності і програмні результати навчання, форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти тощо.

Під час формування освітньо-професійних програм з інтегрованою освітньою програмою профільної середньої освіти та складання навчальних планів до затвердження в установленому порядку освітньої програми профільної середньої освіти, заклади фахової передвищої освіти зобов'язані керуватися цим Стандартом та наказом МОН від 01.06.2018 № 570 «Про затвердження типової освітньої програми профільної середньої освіти закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової загальної середньої освіти».

У таблиці 1 подано матрицю відповідності визначених Стандартом компетентностей Національній рамці кваліфікацій, у таблиці 2 – відповідність визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей.

Корисні посилання:

1. Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.02.2022 року № 130 «Про затвердження Порядку визнання у вищій і фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0328-22>
2. Проект ЄС TUNING (прикладі результатів навчання, компетентностей). URL : <http://www.unideusto.org/tuningeu/>
3. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації. URL : <http://erasmusphis.org.ua/korysna-infomiatsiia/korysni-materialy/category/3-materialynatsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskohoprotsesu.htm?start=80>
4. ESG 2015 (Стандарти та рекомендації із забезпечення якості в ЄПВО). URL : https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf
5. EQF 2017 (Європейська рамка кваліфікацій). URL : <https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page>
6. QF EHEA 2018 (Рамка кваліфікацій ЄПВО). URL : http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Com_munique_AppendixIII_952778.pdf
7. ISCED (Міжнародна стандартна класифікація освіти, МСКО) 2011. URL : http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classificationof-education-isced-2011_-en.pdf;
<http://uis.unesco.org/en/topic/intemational-standard-classification-education-isced>
8. ISCED-F (Міжнародна стандартна класифікація освіти - Галузі, МСКО-Г) 2013.

URL : <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standardclassification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-fielddescriptions-2015-en.pdf>

9. Наказ Держспоживстандарту від 28.10.2010 № 327 «Національний класифікатор України. Класифікатор професій ДК 003:2010».

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>

Матриця відповідності визначених Стандартом компетентностей

Класифікація компетентностей за НРК	Знання ЗН1 Всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання у сфері навчання та/або професійної діяльності, усвідомлення меж цих знань ЗН2 Спеціалізовані емпіричні знання у сфері професійної діяльності та/або навчання	Уміння УМ1 Широкий спектр когнітивних та практичних умінь/навичок, необхідних для розв'язання складних задач у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання. УМ2 Знаходження творчих рішень або відповідей на чітко визначені конкретні та абстрактні проблеми на основі ідентифікації та застосування даних. УМ3 Планування, аналіз, контроль та оцінювання власної роботи та роботи інших осіб у спеціалізованому контексті	Комунікація К1 Взаємодія з колегами, керівниками та клієнтами у питаннях, що стосуються розуміння, навичок та діяльності у професійній сфері та/або у сфері навчання. К2 Донесення до широкого кола осіб (колеги, керівники, клієнти) власного розуміння, знань, суджень, досвіду, зокрема у сфері професійної діяльності.	Відповідальність та автономія ВА1 Організація та нагляд (управління) в контекстах професійної діяльності або навчання в умовах непередбачуваних змін. ВА2 Покращання результатів результатів власної діяльності і роботи інших. ВА3 Здатність продовжувати навчання з деяким ступенем автономії.
	Загальні компетентності			
ЗК 1	ЗН 1	УМ 1	К 1, К 2	ВА 1, ВА3
ЗК 2	ЗН 1	УМ 1	К 1	ВА 1
ЗК 3	ЗН 1	УМ 1, УМ 3	К 1, К 2	ВА 1
ЗК 4	ЗН 1	УМ 1, УМ 2, УМ 3	К 1, К 2	ВА 1, ВА 2, ВА 3
ЗК 5	ЗН 1	УМ 1	К 1, К 2	ВА 1, ВА 3

ЗК 6	ЗН 1	УМ 1	К 2	БА 2, БА 3
ЗК 7	ЗН 1	УМ 1, УМ 2	К 1	БА 2, БА 3
ЗК 8	ЗН 1	УМ 2, УМ 3	К 1, К 2	БА 2
Спеціальні компетентності				
СК 1	ЗН 1	УМ 2	К 2	БА 1, БА 2
СК 2	ЗН 1	УМ 2	К 1, К 2	БА 1, БА 3
СК 3	ЗН 1	УМ 1, УМ 3		БА 1, БА 2
СК 4	ЗН 1	УМ 3	К 1	БА 3
СК 5	ЗН 1	УМ 1, УМ 3	К 2	БА 1, БА 3
СК 6	ЗН 1	УМ 1, УМ 3		БА 1
СК 7	ЗН 1	УМ 1, УМ 2, УМ 3	К 1	БА 1, БА 2
СК 8	ЗН 1	УМ 1, УМ 2, УМ 3	К 2	БА 1, БА 2
СК 9	ЗН 1	УМ 3	К 1, К 2	БА 1
СК 10	ЗН 1	УМ 3	К 1, К 2	БА 1, БА 2
СК 11	ЗН 1	УМ 1, УМ 2, УМ 3	К 2	БА 1, БА 2
СК 12	ЗН 1	УМ 1, УМ 2, УМ 3	К 1, К 2	БА 1, БА 2, БА 3

Матриця відповідності визначених Стандартом результатів навчання та компетентностей

Результати навчання	Компетентності																			
	Загальні компетентності								Спеціальні компетентності											
	ЗК1	ЗК2	ЗК3	ЗК4	ЗК5	ЗК6	ЗК7	ЗК8	СК1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8	СК9	СК10	СК11	СК12
PH 1	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+				+	+	+	+
PH 2	+	+		+			+	+	+	+		+	+	+	+		+			+
PH 3	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+
PH 4			+	+	+	+			+	+	+	+				+	+			+
PH 5			+				+	+			+	+				+				
PH 6				+	+		+				+	+	+			+	+			+
PH 7			+	+	+	+	+		+		+	+			+		+			
PH 8			+	+	+	+	+			+	+	+					+			+
PH 9			+	+	+	+	+	+	+		+	+	+				+			+
PH 10			+	+	+	+	+			+	+		+	+		+	+	+	+	+
PH 11		+	+	+		+	+	+		+			+	+		+	+	+		+
PH 12		+	+	+		+		+	+		+	+	+	+		+	+	+		
PH 13		+	+			+	+	+		+			+	+		+		+	+	+
PH 14		+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+		+	+	+
PH 15		+	+	+	+		+	+	+	+	+					+	+	+		+

